

B) Odluke stranih sudova i arbitraža

ENGLESKI PRVOSTEPENI SUD

Pomorski odjel (Admiralty Division)

Presuda od 25. i 26.III 1968.

The "Abadesa"

Ograničenje brodovlasnikove odgovornosti - Promjena tečaja engleske funte - Kod donošenja odluke o sumi ograničene odgovornosti uzima se ona vrijednost funte prema zlatnom franku Konvencije o ograničenju odgovornosti od 1957. kakova je na snazi u vrijeme donošenja konačne presude

Motorni brod "Abadesa" sudario se s brodom "Miraflores" 25.II 1963. na rijeci Scheldi. Kao posljedica sudara treći brod "George Livanos" nasukao se i oštetio. Spor oko omjera krivnje i naknade štete riješila je svojom presudom Kuća Lordova 23-30.XI 1966. Vlasnici "Abadesa" pokrenuli su postupak za ograničenje svoje odgovornosti već 8.II 1966. Ured pomorskog suda (Admiralty Registrar) donio je u postupku za ograničenje odgovornosti 21.II 1968. rješenje u kojem se brodovlasnicima "Abadesa" ograničava odgovornost na 338.855 funti, 14 šilinga i 15 penija. Do te sume Ured je došao uzimajući u obzir devalvaciju funte 18.XI 1967. i Uredbu od 24.XI 1967. (Merchant Shipping/Limitation of Liability/Sterling Equivalents/Order) prema kojoj se granica odgovornosti po toni broda izračunava uzimajući kao ekvivalent za 1.000 zlatnih franaka iz Bruxelleske konvencije od 1957. 27 funti, 12 šilinga i 9,5 penija.

Vlasnici broda "Abadesa" traže u žalbi od suda da poništi odluku svoga Ureda, i da granice odgovornosti utvrdi u visini od 286.161 funte, 8 šilinga i 2 penija prema Uredbi od 1958, a prema kojoj se za 1.000 zlatnih franaka uzimala protuvrijednost od 23 funte, 13 šilinga i 9 27/32 penija. U obrazloženju svoga zahtjeva zastupnici žalitelja navode da bi trebalo uzeti onaj tečaj funte koji je bio u vrijeme kad je tražbina nastala, tj. na dan sudara, ili na dan kad su položili jamstva i postavili svoj zahtjev za ograničenje odgovornosti. Takodjer su izjavili da bi bilo vrlo neobično kad bi se prava stranaka u postupku mijenjala zbog odugovlačenja postupka. Da je kojim slučajem vrijednost funte porasla, tada bi druga stranka bila oštećena u svojim pravima. Budući da Uredba od 1967. o novoj vrijednosti funte prema zlatnom franku nema nikakove izričite odredbe da djeluje retroaktivno, onda joj se takovo djelovanje ne bi ni smjelo pripisati.

Zastupnici vlasnika broda "Miraflores" kao protustranka oprli su se tužiteljevu zahtjevu, navodeći da se ne može govoriti o retroaktivnom važenju propisa niti o smanjivanju žaliteljevih prava. Ograničenje odgovornosti uvedeno je iz političkih razloga i ono je u Common-Law-u nepoznato, a smanjuje pravo oštećenoga da mu se šteta naknadi u potpunosti. Ukoliko bi se i pojavile sumnje u ispravnost rješenja Ureda, tada samo treba uzeti Bruxellesku konvenciju o ograničenju odgovornosti brodovlasnika pomorskih brodova od 1957, i tada će biti svakomu jasno da je takova odluka u skladu s međunarodnim obavezama.

Sud je potvrdio rješenje Ureda i donio presudu prema kojoj se žalba odbija iz slijedećih razloga:

Ograničenje odgovornosti i povijest toga instituta sasvim je politička. Takova tvrdnja zastupnika vlasnika broda "Miraflores" potpuno je tačna kad se izraz politički ne uzima u svom uobičajenom smislu, nego kad on znači pomažanje međunarodne trgovine. Institut ograničenja odgovornosti, nepoznat Common-Law-u Engleske, dobio je svoj konačni oblik u Međunarodnoj bruxelleskoj konvenciji od 1957. I svi propisi doneseni kasnije u Engleskoj o toj materiji imali su samo svrhu da omoguće primjenu te Konvencije. Zato je jasno da Ured pomorskog suda ima pravo kad donosi odluku o ograničenju odgovornosti u funtama da uzme onu vrijednost prema zlatnom franku kakova je na snazi u vrijeme donošenja konačne presude. Ne stoji ni tvrdnja žalitelja da Uredba ne može imati retroaktivni karakter. Uredba uopće ne regulira pitanje materijalnog prava, nego donosi samo procesne propise, prema kojima se navodi tečaj funte prema zlatnom franku od 24.XI 1967, i prema tome je svaki sud dužan primijeniti takav propis. Budući da je Ured pomorskog suda donio rješenje 21.II 1968, on je kod obračuna granica ograničenja odgovornosti ispravno postupio.

(LLR 1968,1, str.493)

V.F.

ENGLISKI PRVOSTEPENI SUD

Pomorski odjel (Admiralty Division)

Presuda od 8, 9. i 10.IV 1968.

The "Mecca"

Ograničenje brodovlasnikove odgovornosti - Promjena tečaja engleske funte - Kod donošenja odluke o sumi ograničene odgovornosti uzima se ona vrijednost funte prema zlatnom